

(इंग्रजी टंकलिखित न्यायनिर्णयाचा मराठी अनुवाद)

एस. एस. दयानंद

विरुद्ध

के. एस. नागेश राव आणि इतर

१९ फेब्रुवारी, १९९७

[न्यायमूर्ती- के. रामास्वामी आणि एस. सगीर अहमद]

दिवाणी प्रक्रिया संहिता, १९०८:

आदेश २१, नियम ६४, ९०- हुकूमनाम्याची अंमलबजावणी करताना विक्री- अनिवार्य आवश्यकतेचे पालन न करण्याच्या आधारावर विक्री बाजूला सारण्यासाठी अर्ज- अधिनिर्णित, उच्च न्यायालयाला असे आढळून आले आहे की आदेश २१, नियम ६४ चे प्रक्रियात्मक पालन केले गेले नाही जे अनिवार्य आवश्यकता आहे आणि मालमत्ता विक्री प्रतिफल अंमलबजावणीपेक्षा जास्त होते, विक्री बाजूला सारण्याच्या अपील्य न्यायालयाच्या आदेशाची पुष्टी करण्यासाठी उच्च न्यायालय न्याय्य आहे.

देशबंधू गुप्ता विरुद्ध एन. एल. आनंद आणि राजिंदर सिंग, [१९९१] १ एस. सी. सी. १३१ वर भर दिला.

**दिवाणी अपील न्यायाधिकार क्षेत्र: विशेष अनुमती याचिका
क्रमांक ४५५७/१९९७.**

कर्नाटक उच्च न्यायालयाच्या दिवाणी पुनरीक्षण याचिकेतील (सी. आर. पी.) क्रमांक ५६४३/१९९० मधील दिनांक १६. ७. ९६ च्या न्यायनिर्णय आणि आदेशावरून.

याचिकाकर्त्याची बाजू शांता क्र . व्ही. महाले.यांनी मांडली.

न्यायालयाने खालील आदेश दिला :

विलंब माफ केला.

ही विशेष अनुमती याचिका कर्नाटक उच्च न्यायालयाच्या दिवाणी पुनरीक्षण याचिकेतील (सी. आर. पी.) क्रमांक ५६४३/१९९० मधील दिनांक १६ जुलै १९९६ च्या न्यायनिर्णय आणि आदेशावरून उद्भवली आहे.

उत्तरवादी विरुद्ध रु. ३८२५.८५ रकमेचा हुकूमनामा जारी करण्यात आला . वसुलीसाठी त्याची मालमत्ता दिनांक १८ डिसेंबर १९७८ रोजी विक्रीसाठी आणली गेली आणि याचिकाकर्त्याने ती रु. ६७,०००.मध्ये खरेदी केली. उत्तरवादीने दिवाणी प्रक्रिया संहितेच्या (सी. पी. सी.) आदेश XXI, नियम ९० अन्वये अर्ज दाखल केला होता, जो आयोजित केलेल्या विक्रीच्या कायदेशीरतेवर आक्षेप घेतो. अंमलबजावणी न्यायालयाने दिनांक १६ ऑगस्ट १९९० रोजीच्या आदेशाद्वारे अर्ज फेटाळला. अपील केल्यावर, अपील

न्यायालयाने अंमलबजावणी न्यायालयाचा आदेश बाजूला सारला आणि विक्री बेकायदेशीर असल्याचे घोषित करणाऱ्या याचिकेला परवानगी दिली. पुनरीक्षण केल्यावर, उच्च न्यायालयाने आक्षेपित आदेशाद्वारे याची पुष्टी केली आहे. अपील न्यायालय आणि उच्च न्यायालयाने नोंदवलेला निष्कर्ष असा आहे की दिवाणी प्रक्रिया संहितेच्या आदेश XXI, नियम ६४ अंतर्गत आवश्यक असलेल्या प्रक्रियेचे पालन न केल्याने विक्री निष्फळ झाली होती.

याचिकाकर्त्यासाठी असा युक्तिवाद केला जातो की, अंमलबजावणी करणाऱ्या न्यायालयाला असे आढळून आले होते की प्रतिफलाची पर्याप्तता हा विक्री बाजूला सारण्याचा आधार नाही परंतु अपीलीय न्यायालय आणि उच्च न्यायालयाने या प्रकरणाच्या त्या पैलूकडे लक्ष दिले नाही. अपीलकर्त्याने खरेदी केलेली मालमत्ता उदघोषनेत रु. ८५, ००० इतकी नमूद केली, त्याची विक्री रु. ६७, ००० इतकी पुरेसी होती आणि त्यामुळे विक्री बाजूला सारता आली नाही. आम्हाला वादात कोणताही जोर दिसत नाही. असे दिसून येते की उच्च न्यायालयाने असे नोंदवले आहे की, सी. पी. सी. च्या आदेश XXI, नियम ६४ चे प्रक्रियात्मक पालन केले गेले नाही, जे या न्यायालयाने देशबंधू गुप्ता विरुद्ध एन. एल. आनंद आणि राजिंदर सिंग, [१९९१] १ एस. सी. सी. १३१ या प्रकरणात नमूद केल्याप्रमाणे एक अनिवार्य आवश्यकता आहे. तितकेच मालमत्ता विक्री प्रतिफल अंमलबजावणीपेक्षा जास्त होते. अशा परिस्थितीत,

उच्च न्यायालयाने विक्री बाजूला सारण्याच्या अपीलीय न्यायालयाच्या आदेशाची पुष्टी करणे न्याय्य आहे.

त्यानुसार विशेष अनुमती याचिका फेटाळण्यात आली आहे.

आर. पी. (R. P.)

याचिका फेटाळण्यात आली.

अस्वीकरण

"या न्यायनिर्णयाच्या मराठी भाषेतील या अनुवादाचा वापर हा पक्षकारास त्याच्या/ तिच्या मातृभाषेमध्ये त्याचा अर्थ समजून घेण्यापुरताच मर्यादित राहील आणि त्याचा इतर कोणत्याही कारणाकरिता वापर करता येणार नाही. तसेच इंग्रजी भाषेतील न्यायनिर्णय हाच सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन वापराकरिता विश्वसनीय असेल आणि तोच त्यातील आदेशाच्या निष्पादन आणि अंमलबजावणी करता वैध मानला जाईल."
